

Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Tel. +32 22816111

www.consilium.europa.eu

ГЕНЕРАЛЕН СЕКРЕТАРИАТ НА СЪВЕТА

КОЛЕКЦИЯ „ЕКСПЕРТИ“

Наръчник за видеоконферентни връзки при трансграничните производства

doi:10.2860/70632
ISBN 978-92-824-3774-2

Служба за публикации

2013 г.

Наръчник за видеоконферентни връзки
при трансграничните производства

Бележка

Настоящата брошура е изготвена от Генералния секретариат на Съвета и има единствено информативна цел.

Информация относно Европейския съвет и Съвета можете да получите на следните уебсайтове:

www.european-council.europa.eu

www.consilium.europa.eu

или да се свържете със служба „Информация за обществеността“ към Генералния секретариат на Съвета на следния адрес:

Rue de la Loi/Wetstraat 175

1048 Bruxelles/Brussel

BELGIQUE/BELGIË

тел.: +32 22815650

факс: +32 22814977

www.consilium.europa.eu/infopublic

Повече информация за Европейския съюз можете да намерите в интернет (<http://europa.eu>).

В края на изданието ще намерите библиографско каре.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2013 г.

ISBN 978-92-824-3774-2

doi:10.2860/70632

© Европейски съюз, 2013 г.

Възпроизвеждането е разрешено при посочване на източника.

Printed in Belgium

ОТПЕЧАТАНО НА ЕКОЛОГИЧНА ХАРТИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	ТРАНСГРАНИЧНИ ВИДЕОКОНФЕРЕНТНИ ВРЪЗКИ В ЕС	5
1.1.	Обхват и обща информация	5
1.2.	Преглед на правната рамка в Европейския съюз	6
2.	ПРАКТИЧЕСКИ СЪОБРАЖЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ВИДЕОКОНФЕРЕНТНИТЕ ВРЪЗКИ	8
2.1.	Подготвителни мерки	8
2.2.	Искането	8
2.3.	Необходимата подготовка	10
2.4.	Устен превод	11
2.5.	Разпитът	15
2.6.	Протокол от разпита	16
3.	ТЕХНИЧЕСКИ АСПЕКТИ	17
3.1.	Съпътстваща информация за техническите изисквания	17
3.2.	Общи правила и принципи за качество	18
4.	ПРИЛОЖЕНИЕ I — ПОДРОБНА ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРАВНАТА РАМКА ЗА ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ВИДЕОКОНФЕРЕНТНИ ВРЪЗКИ В ТРАНСГРАНИЧНИ ПРОИЗВОДСТВА	23
4.1.	Правната рамка по наказателноправни въпроси	23
4.2.	Правната рамка по граждански и търговски дела	25
5.	ПРИЛОЖЕНИЕ II — ТЕХНИЧЕСКИ СТАНДАРТИ	27
6.	ПРИЛОЖЕНИЕ III — ОСНОВНИ ЕТАПИ ПРИ ИЗПОЛЗВАНЕ НА ВИДЕОКОНФЕРЕНТНИТЕ ВРЪЗКИ В ТРАНСГРАНИЧНИ ПРОИЗВОДСТВА	30

1. ТРАНСГРАНИЧНИ ВИДЕОКОНФЕРЕНТНИ ВРЪЗКИ В ЕС

1.1. Обхват и обща информация

Настоящият наръчник се занимава с използването на видеоконферентно оборудване в трансгранични съдебни производства в Европейския съюз. В него са застъпени организационните, техническите и правните аспекти на използването на видеоконферентна технология. Освен това се прави анализ на използването на оборудване в съдебни зали и зали за свидетели, както и на използването на преносимо оборудване. Насоките се отнасят за случаи, в които видеоконферентните връзки се използват за която и да е част от съдебното производство, по-конкретно за снемане на показания на отдалечено място в друга държава — членка на ЕС.

Настоящият наръчник съдържа съвети и насоки за юристите, съдебните служители и техническия персонал. В наръчника са застъпени практическите съображения, свързани с използването на видеоконферентно оборудване, които са от особен интерес за юристите и съдебните служители, а след това се разглеждат и техническите аспекти, които са от специфично значение за техническия персонал. В приложение към наръчника се съдържа информация относно правната рамка за трансгранично използване на видеоконферентни връзки по наказателни дела, а също и по граждански и търговски дела. Другите приложения посочват техническите стандарти, които следва да се отчитат, и представят обобщение на основните етапи в процеса на използване на видеоконферентни връзки в трансгранични съдебни производства. Целта на настоящия документ е да помогне на заинтересованите страни, като им предостави съвети и насоки. Той не заменя подробните инструкции за работа или подробните инструкции за експлоатация.

Настоящият документ засяга предимно използването на видеоконферентни връзки в съдебни производства пред наказателни, граждански и търговски съдилища. Въпреки това обаче много от техническите аспекти, свързани с използването на видеоконферентни връзки, са приложими и по отношение на съдебната система в по-широк смисъл. Разпитите на свидетели и вещи лица не винаги протичат в съдилища, като съществува възможност да се осъществи видеоконферентна връзка между съдилище и друго място, напр. консулство

или дипломатическо представителство, затвор, болница или център за бежанци. Във връзка с това настоящият документ може да послужи като основа за използването на видеоконферентни връзки в други процедури.

Принципно, при трансграничните граждански производства разпитите на свидетели и вещи лица могат да се проведат чрез видеоконферентна връзка в две възможни ситуации:

- i) Непряко снемане на показания, при което съдът в замолената държава провежда разпит на свидетел например (при определени условия с участието на представители на молещия съд).
- ii) Пряко снемане на показания, при което молещият съд разпитва свидетел, който се намира в друга държава членка, пряко чрез видеоконферентна връзка.

В хода на предварителното следствие съдия-следователят или прокурорът би могъл да реши да снее показания на застрашен свидетел или на свидетел или вещо лице, пребиваващо в чужбина, чрез видеоконферентна връзка или други подходящи средства за аудиовизуална комуникация от разстояние, със съгласието на свидетеля, ако не е възможно или желателно последният да се явява лично на процеса.

Невъзможността на вещите лица да се явят в съда се смята за една от причините за забавяне както в гражданските производства (напр. медицински експерти и психолози в дела за родителски права или грижи за детето), така и в наказателните производства (напр. експерти по криминалистика и компютърни специалисти). Използването на видеоконферентно оборудване ще предостави на съдилищата възможност за по-голяма гъвкавост по отношение на това кога и как се призовават вещи лица от други държави членки да дават показания. При разпит на вещи лица се препоръчва да се осъществи контакт с вещото лице преди провеждането на разпита, за да се установи какво техническо оборудване може да е необходимо за целта.

За уязвими и застрашени свидетели видеоконферентната връзка може да се разглежда като начин за намаляване на стреса и неудобството, които биха могли да изпитат като резултат от смущаващото пътуване до съд в чужда държава. Когато се дават показания пред чуждестранен съд, използването на отделна зала за свидетели вместо съдебна зала може да се окаже по-практично.

1.2. Преглед на правната рамка в Европейския съюз

При наказателните дела исканията обикновено са предмет на националните закони и на Конвенцията за взаимопомощ по наказателноправни въпроси

между държавите членки на Европейския съюз от 29 май 2000 г. (наричана по-нататък „Конвенцията за взаимопомощ от 2000 г.“)¹.

Искания могат да се подават и за граждански дела, като те се основават на Регламент (ЕО) № 1206/2001 на Съвета от 28 май 2001 г. относно сътрудничеството между съдилища на държавите членки при събирането на доказателства по граждански или търговски дела.

Стандартните формуляри и информацията относно процедурите могат да се намерят на уебсайтовете на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела (в Европейския съдебен атлас)² и на Европейската съдебна мрежа по наказателноправни въпроси³.

Други възможности за използването на видеоконферентни връзки в контекста на ЕС се съдържат в Директива 2004/80/ЕО на Съвета от 29 април 2004 г. относно обезщетението на жертвите на престъпления. В съответствие с член 9, параграф 1, буква а) от директивата ищецът може да бъде изслушан чрез видеоконферентна връзка. Освен това в член 9, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 861/2007 от 11 юли 2007 г. за създаване на европейска процедура за искове с малък материален интерес е предвидена възможност за събиране на доказателства чрез видеоконферентна връзка, ако са налични техническите средства. В Директива 2008/52/ЕО от 21 май 2008 г. относно някои аспекти на медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси се изтъква, че въпросната директива не следва да възпрепятства по никакъв начин използването на съвременни комуникационни технологии в процедурата по медиация.

Повечето от тези актове вече се прилагат в по-голямата част от държавите — членки на ЕС (като някои държави членки поддържат резерви, по-специално по отношение на разпита на обвиняеми лица чрез видеоконферентна връзка)⁴.

При организирането на видеоконферентна връзка следва да се има предвид, че съществува разлика между гражданските и търговските производства, от една страна, и наказателните производства, от друга страна. Необходимите стъпки за осъществяване на разпит чрез видеоконферентна връзка и разликите в организацията са представени в табличен вид в приложение III.

¹ ОВ С 197, 12.7.2000 г., стр. 24.

² <http://ec.europa.eu/civiljustice/>

³ <http://www.ejn-crimjust.europa.eu/>

⁴ Германия, Дания, Нидерландия, Полша, Обединеното кралство и Унгария поддържат резерви по отношение на Конвенцията за взаимопомощ от 2000 г.; Дания не е страна по правните актове, приети по силата на дял IV от Договора за ЕО.

2. ПРАКТИЧЕСКИ СЪОБРАЖЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С ВИДЕОКОНФЕРЕНТНИТЕ ВРЪЗКИ

2.1. Подготвителни мерки

В трансграничните съдебни производства целта е заседанието с видеоконферентна връзка да се доближава във възможно най-голяма степен до обичайната практика на съда при снемане на показания в открито заседание. Трансграничните процедури се различават макар и в незначителна степен от националните съдебни процедури. Осъществяването на трансграничен разпит чрез видеоконферентна връзка изисква предприемането на някои формални мерки.

По граждански и търговски дела искането, което засяга снемането на показания чрез видеоконферентна връзка, се прави със стандартни формуляри. Тези формуляри могат да се намерят на уебсайта на Европейския съдебен атлас¹ на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела.

По наказателноправни въпроси няма изискване да се използват формуляри за искане или придружителни писма. Европейската съдебна мрежа по наказателноправни въпроси е изготвила образец на придружително писмо за съдебни поръчки. Въз основа на придружителното писмо молещите и замолените органи ще могат да установят пряк контакт във връзка със съдържанието и/или изпълнението на съдебната поръчка. (Вж. приложение III).

Исканията могат да се изпращат по пощата, по куриер, по факс (за всички държави членки) или по електронна поща (не за всички държави членки). На уебсайтовете на европейските съдебни мрежи може да се намери информация за правилата, които са в сила в държавите членки.

2.2. Искането

Естеството на искането за използване на видеоконферентна връзка в рамките на правна взаимопомощ или при снемане на показания е различно при гражданските и наказателните производства, като в приложение III се съдържа подробна информация. Изготвени са формуляри както за граждански, така и за

наказателни производства, като те се изпращат от молещия съд до замоления съд в другата държава (при наказателни дела използването на формуляр не е задължително). Формулярите съдържат информация за контакт със страните по делото и представителите, както и данни за съда. В някои случаи може да се включи и информация за плащанията във връзка с използването на оборудване или езиците, които ще се ползват по време на видеоконферентната връзка.

По граждански дела в Регламент (ЕО) № 1206/2001 се предвиждат две възможности за използването на видеоконферентни връзки при трансграничното снемане на показания:

- Съгласно членове 10—12 молещият съд може да поиска от замоления съд в друга държава членка да получи правото негов представител или страните да присъстват или да участват в снемането на показания от замоления съд чрез видеоконферентна връзка. Това искане може да бъде отхвърлено единствено ако е несъвместимо с правото на държавата членка на замоления съд или поради значителни практически трудности. В член 13 се предвиждат принудителни мерки за изпълнение на искането. Въпреки това обаче, по силата на член 14 свидетелят може да се възползва от правото си да откаже да дава показания в съответствие с правото на държавата членка на молещия или на замоления съд.
- Съгласно член 17 молещият съд може пряко да снее показанията в друга държава членка със съгласието на централния орган или на компетентния орган на съответната държава членка. В съответствие с член 17, параграф 4 централният орган или компетентният орган е задължен да поощрява използването на видеоконферентна връзка за тази цел. В член 17, параграф 2 се уточнява, че прякото снемане на показания може да се осъществи само ако се изпълнява на доброволна основа.

Освен възможността за принудителни мерки, основните разлики между двата метода засягат също съдилищата, отговорни за снемане на показанията, и приложимото право.

Молещият съд изпраща на замоления съд искането за видеоконферентна връзка и необходимата информация, заедно с формуляр А или формуляр И от Регламент (ЕО) № 1206/2001. Отговорът на искането се изготвя с други стандартни формуляри. Когато отхвърля искане за участие чрез видеоконферентна връзка, изпратено до съд в друга държава членка, съдът използва формуляр Д. В случай на пряко снемане на показания централният орган или компетентният орган е задължен в рамките на 30 дни (въз основа на формуляр Й) да уведоми молещия съд дали искането се приема. Ако искането бъде прието, молещият съд може да получи показанията в указания от него срок.

По наказателноправни въпроси замолената държава членка трябва да даде съгласието си за разпит чрез видеоконферентна връзка, при условие че

¹ http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_bg.htm

използването на видеоконферентни връзки не противоречи на основните принципи на нейното право и ако тя разполага с техническите средства за целта. При изпълнението на искане за правна взаимопомощ могат да се прилагат принудителни мерки (напр. призоваване за явяване и съответна санкция в случай на неявяване), ако правонарушението, посочено в искането, е наказуемо и в замолената държава членка.

Когато видеоконферентното оборудване, което ще се използва, не се предоставя от молещия съд, всички разходи по предаването, включително разходите за наемане на оборудване и на технически персонал, който да работи с него, първоначално ще бъдат отговорност на органа, отправил искането за видеоконферентна връзка, и трябва да бъдат поети от него. В съответствие с Регламент (ЕО) № 1206/2001 общият принцип е, че изпълнението на искане за непряко снемане на показания не дава възможност за никакъв иск за възстановяване на такси или разходи. Въпреки това обаче, при искане на замоления съд, молещият съд следва да осигури възстановяването на разходите, произтекли от използването на видеоконферентно оборудване.

2.3. *Необходимата подготовка*

След приемане на искането може да започне практическата подготовка.

В трансгранични граждански и търговски производства, когато има отправено искане до съд в друга държава членка, замоленият съд уведомява молещия съд и/или страните по делото за датата, часа и условията на участие. Уместно е да се направи предварителна консултация с молещия съд относно датата и часа на разпита. Замоленият съд призовава свидетелите и предприема необходимите принудителни мерки, ако се налага. Искането трябва да бъде изпълнено в срок от 90 дни след получаването му.

В случай на пряко снемане на показания, молещият съд е отговорен за организирането на разпита и за уведомяването на свидетелите относно датата, часа и мястото на разпита, както и относно факта, че даването на показания е доброволно. Централният орган или компетентният орган на замолената държава членка следва да оказват съдействие на молещия съд, тъй като поощряването на използването на видеоконферентни връзки попада в рамките на техните задължения. Молещият съд трябва да спазва изискванията, установени от централния орган или от компетентния орган, като те от своя страна могат да посочат национален съд, който да осигури спазването на тези изисквания.

По наказателноправни въпроси съдебният орган на замолената държава членка връчва на съответното лице призовка съгласно приложимото право. Начинът, по който лицето се призовава да се яви в съда, се урежда от националното законодателство.

Освен това молещият съд и органът на замолената държава членка, който разполага с видеоконферентно оборудване (и който може да бъде съд), трябва

да направят резервация за съдебни зали или зали за свидетелите. Ако при разпита ще се използва устен превод, по граждански дела в случай на пряко снемане на показания молещият съд се свързва с преводачите и договаря с тях условията (относно хонорарите, евентуалните пътни разходи и други разноски).

Техническата годност на видеоконферентното оборудване е от съществено значение за практическата подготовка. Необходимо е контактите между техническите експерти от съответните съдилища, затвори или други места, с които се провежда видеоконферентна връзка, винаги да се осъществяват достатъчно рано преди видеоконференцията, за да се гарантира, че видеоконферентното оборудване функционира, както трябва (камери, микрофони, екрани, ISDN линии и др.). Препоръчва се оборудването и връзките да се изпробват най-малко един ден преди видеоконференцията. Освен това може да се окаже полезно номерата на ISDN телефонни линии и номерата на факсовете да се изпратят на техническия персонал и служителите в съответните съдилища.

2.4. *Устен превод*

В трансграничните видеоконферентни връзки може да възникне необходимост да се ползват услугите на преводач или в молещия съд, или в замоления съд. Устният преводач може да работи от разстояние, като основните страни по производството се намират на едно място — например в съдебната зала (устен превод от разстояние), или, когато лице, което участва от разстояние в производството (напр. ответник/подсъдим или свидетел), желае да ползва устен преводач, преводачът се намира на едно и също място с това лице или на мястото, където се провежда производството (видеоконферентна връзка с превод).

Ползването на устен превод по време на видеоконферентната връзка е предизвикателство за участниците в разпита и за преводача. Свидетелят може да не е свикнал да ползва преводачи и чувството за отдалеченост може да създаде проблеми при устния превод. За преводачите е от полза съдията да координира реда, в който се изказват страните по делото.

При снемането на показания обикновено се ползва консекутивен превод. При консекутивния превод съдията играе основна роля, тъй като направлява превода и дава указания на свидетеля или преводача в хода на разпита. Предвид сложността на видеоконферентните връзки и на устния превод в съдебните производства, препоръчително е консекутивният превод да се използва в случаите, при които устният преводач е отделен от лицата, които се нуждаят от превод, тъй като този метод дава възможност по-лесно да се правят пояснения или допълнителни изказвания, които може да бъдат необходими, за да се гарантира, че устният превод е точен.

Симултанный превод поставя повече изисквания, тъй като са нужни специални кабинети за преводачите и преводът достига до слушателите чрез специално оборудване (предавател, приемник и слушалки). Когато по време на разпита или съдебния процес се представят писмени документи, често е необходимо

да се прибягва до устен превод от пръв поглед на писмения документ. Ако при представянето на документа преводачът не се намира в съдебната зала, в рамките на видеоконферентната връзка ще бъде необходимо използването на камери за документи.

Когато преводът се прави от разстояние, като преводачите се намират на друго място извън съдебната зала, следва да се отдели внимание на подготвителните мерки, на предварителната информация за техническото оборудване на мястото, където ще се извършва преводът, както и на изпробването на връзките между залите преди провеждането на разпита. Освен това следва да се обърне внимание на акустиката и на качеството на звука на мястото, на което ще се извърши преводът от разстояние.

Други аспекти, които следва да бъдат обмислени са подредбата на залите, в които ще се използват видеоконферентни връзки и устен превод, и разположението на преводача и останалите участници. Визуалната и невербалната комуникация изпълняват решаваща роля, като подпомагат преводача да разбира казаното, да долавя нюансите в значението на казаното и да разрешава възможните неясноти. Ето защо преводачът следва да е в състояние да вижда лицата, израженията и по възможност движенията на устните на лицата, които участват от разстояние в производството. Това има значение за разположението на участниците спрямо камерите, чрез които преводачът получава картина. Преводачът следва да има фронтален изглед към лицата, които участват от разстояние в производството. Същевременно преводачът не следва да се превръща в център на внимание единствено поради появата си на видеоекрана. Другояче казано подредбата не следва да създава положение, при което на основните страни в производството им се налага да се обръщат встрани, за да виждат преводача.

Следва да се отдели внимание и на надеждността и сигурността на връзката, които следва да бъдат гарантирани.

Когато в процеса на осъществяване на видеоконферентна връзка се използва устен превод, следва да се обърне внимание на следните аспекти:

- следва да се гарантират комуникация и устен превод с високо качество;
- по време на устния превод — влиянието на техническите аспекти, като контрол на оборудването (например контрол на движението на камерата при устен превод, извършван въз основа на видеосигнал). Това може да окаже от изключително значение за устния превод от разстояние, при който трябва да бъдат гарантирани изгледът и картината от тази зала на разстояние;
- управлението на комуникацията е от съществено значение: следва да са налице възможности за намеса от страна на преводача (преди и по време на възложения устен превод, за въпроси за изясняване на съдържанието);

- решаващо значение има качеството на звука, както и въздействието на закъснението при предаването на данни (приблизително 0,5 секунди) върху процеса на комуникация по време на устния превод.

По отношение на качеството на устния превод следва да се отбележи, че изискваната квалификация за устни преводачи в съдебни производства е различна в държавите членки. Необходимо е да се отчита този факт, когато се отправят искания за използване на видеоконферентни връзки в рамките на правна взаимопомощ или снемане на показания.

За преодоляване на трудностите, свързани с използването на видеоконферентни връзки в съчетание с устен превод, и негативните впечатления, които може да съществуват сред професионалистите, следните препоръки относно осъществяването и използването на устен превод посредством видеовръзка биха могли да се окажат полезни:

А. Планиране, набавяне и инсталиране на видеоконферентно оборудване в съдебните зали

- Следва да се набележат потребностите: следва да бъдат отбелязани конкретни подробности за подредбата, като например кой с кого говори, кой кого трябва да вижда.
- На етапа на планирането следва да се включи експертно мнение: изключително важно е в планирането да се включат експерти по устен превод и по лингвистични, правни и технологични въпроси, за да уточнят подробностите за подредбата.
- Следва да се използват технологии с високо качество: на всички страни участници следва да се осигури висококачествен звук и картина, а на преводача — допълнително оборудване според необходимото; следва да се използва отделна камера за документи (за представянето на документи, изображения и други материали, които биха могли да улеснят устния превод). Трябва да се отбележи, че при симултанния превод съществуват специфични изисквания за (по-високо) качество на звука и картината и за синхронизация на движението на устните в сравнение с консекутивния превод.
- Следва да се проведе етап на „проба и грешка“: особено преди всяка по-мощна покупка, прилагане и инсталиране на видеоконферентно оборудване. Следва да се набележат критичните моменти в процеса на комуникация и да се направят необходимите настройки.
- Следва да бъде възможно поетапното въвеждане на нови технологии: следва да се започне със случаите с по-малко последици, за да се оценят влиянието на технологията на всеки етап и последициите за следващия етап.

- На устния преводач следва да бъде осигурена подходяща среда за работа:
например ергономична и спокойна среда за работа и възможност за преводача да контролира оборудването.

Б. Укрепване на безпроблемното използване на устен превод от разстояние чрез видеоконферентна връзка в съдебните зали

- Следва да се използват квалифицирани участници и устни преводачи: за да се гарантира качество, което е достатъчно за запазването на справедливия характер на производствата, следва да се използват устни преводачи, притежаващи подходяща квалификация, както и членове на правните екипи, които имат опит в работата с устни преводачи.
- На устните преводачи и правните екипи следва да се предлага обучение:
преди внедряването на технологиите следва да се предлага първоначално въведение за работата с тях. Впоследствие следва да се осигурява непрекъснато професионално обучение (включително осведоменост от по-широк характер, овладяване на технологията, условията за комуникация и техниките за подпомагане, като например управление на стреса).
- Следва да бъде постигнато съгласие по процедури за оценка на риска: следва да се използват процедури за вземане на решение доколко е уместно да се прибягва до видеовръзка в съчетание с устен превод, като следва да бъдат проведени консултации и с опитни устни преводачи.
- Следва да бъдат разработени насоки/протоколи:
в тях следва да се уточнява кой носи отговорност, напр. за запазване, определяне на времето, стартиране и контролиране на връзката; за всички участници следва да се описва процедурата преди, по време на и след сесията (разяснения за устния преводач, начало на сесията, въведения, правила по време на сесията, последваща информация).
- Следва да се изготвят разпоредби в случай на прекъсване:
следва да бъде разработен протокол в случай на прекъсване на комуникацията или прекъсване по технологични причини, тъй като не следва да се оставя на преводача да разрешава проблемите в случай на прекъсвания.
- Кодекс на най-добрите практики:
съдебните служби, практикуващите юристи и асоциациите на устните преводачи следва да продължат сътрудничеството си за подобряване на съвместните кодекси на най-добрите практики

относно използването на видеоконферентни връзки и устен превод от разстояние.

2.5. Разпитът

В повечето държави съдията ще бъде в заседателната зала на молещия орган, преди да се установи видеовръзката, и по принцип няма да напусне заседателната зала, преди видеовръзката да прекъсне. Съдиите имат ключова роля при провеждане на разпита.

При наказателноправни въпроси разпитът се провежда пряко от съдебния орган на молещата държава членка или под негово ръководство в съответствие с националното му законодателство (Конвенция за взаимопомощ от 2000 г.).

Що се отнася до гражданските дела, член 12 от Регламент (ЕО) № 2006/2001 постановява, че представители на молещия съд, включително съдебни служители, имат правото да присъстват при снемането на показания от замоления съд, ако това е в съответствие с правото на молещата държава членка. Съгласно член 17 от Регламент (ЕО) № 1206/2001 (искания за пряко снемане на показания) снемането на показания се извършва от съдия или от друго лице, определено в съответствие с правото на държавата членка на молещия съд.

В гражданските или наказателните производства обичайно с оборудването работи или съдията или съдебен служител. Разпитът на свидетеля на отдалеченото място на заседание следва във възможно най-голяма степен възприетата практика на разпит на свидетел в съдебна зала.

Следва да се предостави възможност на засегнатите лица да се консултират помежду си, без да бъдат чути от трети страни. Възможно е да има случаи, в които дадена страна желае да се консултира с адвоката си (независимо дали със или без устен превод), без да бъде чута от съдията или друга страна. Следователно е необходимо да се предостави възможност за провеждане на взаимни консултации, които да не бъдат чувани от трети страни. Принципно микрофоните в залите за свидетели могат да се изключват, но в съдебната зала те могат да бъдат изключени само от съдебния служител или съдията.

Ако страната по делото и нейният адвокат не се намират в една и съща зала, следва да им се предостави възможност да проведат частен разговор, като използват например защитена телефонна линия, мобилен телефон или отделно видеоконферентно оборудване, ако е възможно. Препоръчително е всяко оборудването да бъде монтирано така, че да е напълно отделено от другите страни в съдопроизводството.

Следва предварително да се разясни процедурата, която определя как страните могат да се прекъсват и да повдигат възражения на отправен въпрос. В някои случаи може да се обмисли при възможност на страните да се предоставя

схема, на която е посочено разположението на всички професионални страни, което би помогнало при непредвидени прекъсвания.

2.6. *Протокол от разпита*

В трансгранични производства по наказателноправни въпроси след приключване на разпита съдебният орган на замолената държава членка трябва да изготви протокол от видеоконферентния разпит. В протокола се посочват датата и мястото на разпита, самоличността на свидетеля, самоличността и функциите на всички останали участници в разпита, положените клетви и техническите условия, при които е проведен разпитът. Документът се изпраща от компетентния орган на замолената държава членка до компетентния орган на молещата държава членка.

По същия начин, в трансграничните производства по граждански и търговски дела за искания съгласно членове 10—12 от Регламент (ЕО) № 1206/2001 (т.е. искания за непряко снемане на показания) замоленият съд изпраща на молещия съд документите, които представляват изпълнение на искането, и когато е подходящо, връща получените от молещия съд документи. Документите трябва да бъдат придружени от потвърждението за изпълнение на искането чрез използване на формуляр 3 от приложението към Регламент (ЕО) № 1206/2001.

При пряко снемане на показания по граждански и търговски дела, когато оборудването, което ще се използва, не се предоставя от молещия съд, всички разходи по излъчването, включително разходите за наемане на оборудване и на технически персонал, който да работи с него, ще се поемат от органа, отправил искане за видеоконференцията. Общият принцип при непряко снемане на показания е, че изпълнението на искане не дава възможност за никакъв иск за възстановяване на такси или разходи. Въпреки това обаче, при искане на замоления съд, молещият съд следва да осигури възстановяването на разходите, произтекли от използването на видеоконферентно оборудване.

По наказателноправни въпроси, към които се прилага Конвенцията за взаимопомощ от 2000 г., разходите за установяване на видеовръзката, разходите за поддържане на видеовръзката в замолената държава членка, изплатените от нея възнаграждения на преводачи, изплатените дневни и пътни разходи на свидетели и вещи лица в замолената държава членка трябва да бъдат възстановени на замолената държава членка от молещата държава членка освен ако замолената държава членка не се откаже от възстановяването на всички или на някои от тези разходи.

По същия начин в производства по граждански и търговски дела, ако замоленият съд поиска, молещият съд незабавно осигурява възстановяване на възнагражденията, които са платени на вещи лица и преводачи, и разходите, които произтичат от използването на видеоконферентни връзки (съгласно член 18 от Регламент (ЕО) № 1206/2001).

3. ТЕХНИЧЕСКИ АСПЕКТИ

3.1. *Съпътстваща информация за техническите изисквания*

В настоящия раздел от наръчника се разглеждат техническите аспекти на видеоконферентните връзки и видеоконферентното оборудване. Това включва поставяне на камери, осветление, екрани и микрофони. Оборудването следва да се избере и да се монтира така, че да улесни, доколкото е възможно, различните етапи от процеса на съдебното изслушване. Подробните технически стандарти за видеоконферентните връзки са изложени в приложение II.

Принцип за максимална близост до обичайната практика

Целта е заседанието с видеоконферентна връзка да се доближава във възможно най-голяма степен до обичайната практика на съда при снемане на показания в открито заседание. За да се извлече максимална полза, трябва да бъдат взети предвид няколко разлики. Някои въпроси, които се приемат за даденост при снемане на показания по обичайния начин, могат да придобият различно измерение, когато показанията се снемат чрез видеоконферентна връзка: например, следва да се гарантира, че свидетелят разбира практическата организация на видеоконферентното заседание и знае кои са страните във видеоконферентната връзка и какви са техните функции. За насърчаване на най-добрите практики при използването на видеоконферентни връзки се предлага следният списък с практически съображения:

- Когато чрез видеоконферентна връзка се разпитва свидетел от чужбина, следва да се има предвид часовата разлика. Следва да се вземе предвид удобството на свидетеля, на страните, на техните представители и на съда.
- В съдебната зала видеоконферентната техника следва, доколкото е възможно, да се монтира и използва по начин, който създава на участниците усещането за провеждане на традиционно съдебно заседание.
- Необходимо е участниците във видеоконферентното заседание да са наясно, че дори с най-модерните съществуващи системи има известно закъснение между получаването на образа и на придружаващия го

звук. Ако това не бъде надлежно отчетено, ще има тенденция „да се говори едновременно“ със свидетеля, чийто глас може да продължи да се чува за част от секундата, след като на екрана вече се вижда, че той е свършил да говори.

- При съществуващата технология качеството на картината е добро, но не колкото на телевизионна картина. Качеството на картината се подобрява, ако тези, които се появяват на мониторите по време на видеоконференцията, сведат движенията си до минимум.

3.2. Общи правила и принципи за качество

Видеоконферентната система следва да бъде монтирана по такъв начин, че участващите лица да получават точна картина на това, което става в чуждестранната зала (на молещия или замоления орган). По отношение на качеството на визуалната връзка и на аудиовръзката, интересите на заинтересованите лица следва да бъдат взети предвид в достатъчна степен. Следователно видеоконферентната система следва да бъде с високо качество. Само тогава разпитът по видеоконферентна връзка представлява разумна алтернатива на разпита лице в лице. По-конкретно, това означава, че звукът и образът трябва да бъдат точно синхронизирани и да бъдат предавани без доловимо закъснение. Освен това е необходимо да се виждат ясно външният вид, изражението на лицето и жестовете на съответните лица.

Видеоконферентно оборудване

За да се улесни използването на видеоконферентно оборудване, всички компоненти на оборудването следва във възможно най-висока степен да бъдат стандартизирани на основата на еднакъв клас оборудване и еднаква конфигурация. Когато е възможно, видеоконферентното оборудване следва да бъде интегрирано в установената работна практика и инфраструктура на съдебната зала. В съдебната зала видеоконферентната техника следва, доколкото е възможно, да се монтира и използва по начин, който създава атмосфера на традиционно съдебно заседание. В следващите раздели се разглеждат различните аспекти на изображението, осветлението, звука, разположението и използването на оборудването (камери, микрофони и екрани).

Изображение

Очаква се, че в трансграничните видеоконферентни връзки екранът може да се използва за предаването на три различни режима:

- Фокусирана картина: за предаване на изображенията на участниците в другата зала
- Обзорна картина: за общ поглед върху положението в другата зала

- Информационна картина: за предаване на документи и друга информация (това включва всички екрани, разположени в „автоматизираното работно място“ на участниците).

За да се гарантира висока степен на обективност, всички участници следва, доколкото е възможно, да бъдат показвани на екрана по един и същ начин. Интензивността на осветлението, разделителната способност и кадровата честота следва да са съвместими за всички участници. Осветлението следва, доколкото е възможно, да бъде такова, че винаги да се различава ясно изражението на лицето, да няма сенки около очите и да няма отражение върху екрана. Следва да се имитира зрителен контакт, доколкото е възможно.

Разполагане на оборудването

Оборудването следва да се разположи така, че в съдебната зала да могат да се гледат дела и без видеоконферентна връзка. Следва да се предвиди възможност за разполагане на камерите, екраните, осветлението и участниците по такъв начин, че цялата обстановка да бъде подходяща за видеоизслушване и видеоплеждане както при производства по граждански, така и при наказателни дела. Следва да се внимава камерите да бъдат така разположени, че, когато е възможно, да се избягва заснемането на участниците отгоре или отдолу, тъй като това би могло да изкриви картината и да окаже въздействие върху начина, по който се възприемат участниците.

Екрани

Зрителният ъгъл и зрителното разстояние следва да бъдат такива, че всички участници да могат да използват един и същ екран по един и същ начин. Размерът на екрана може да бъде достатъчно голям, за да се гарантира, че — по отношение на зрителния ъгъл — участващите лица биха могли да бъдат показани в мащаба, в който биха били възприети на нормално заседание. Минималният стандарт на разделителна способност, който следва да се постигне, е WXGA. По отношение на съотношението кадри/секунда може да бъде определено изискване за минимум 30 кадъра в секунда. Изражението на лицето следва да се различава лесно и следва да се осигури висока степен на удобство при гледане.

Камери

За предпочитане е камерите да бъдат фиксирани и да имат няколко предварително зададени позиции за панорамен режим, наклон и промяна на мащаба на изображението; една от възможните позиции следва да бъде зададена като предпочитана. Това дава възможност на лицето, което работи с оборудването, да смени бързо картината, без това да се отрази изобщо на съдебното производство. Големината на ъгъла при фокусирането на камерите следва да бъде достатъчна, за да гарантира, че лицата, раменете и горната част на тялото на участниците се виждат ясно. Всички участници следва да могат

да се движат и да се обръщат към други присъстващи лица в зона 80 x 80 см, без да изчезват от поглед.

По принцип в съдебната зала е достатъчно да има 2 камери: една следяща камера, насочена към съдия-следователя, прокурора или адвоката, свидетеля или заподозрения, в зависимост от това кой говори (фиксираны точки), и една камера, която да представя обзорна картина на съдебната зала, когато е необходимо. В някои случаи може да се представи обзорна картина в началото на заседанието, като се използва панорамният режим на следящата камера.

При преносимото оборудване обикновено няма различни камери, така че когато се използва подобно оборудване представянето на обзорна картина ще бъде по-ограничено. В някои случаи може да възникне необходимост да се използва зала за свидетели, което изисква поставянето на камера. Следва да се отчита необходимостта свидетелите в тези зали да говорят с юристи извън обсега на камерите.

Говор

Говорът винаги трябва да бъде лесно разбираем и по време на видеоконферентната връзка не трябва да се губят думи. Качеството на звука трябва да бъде постоянно, без външни смущения. Следва да се избягва рискът да се влоши качеството на говора в резултат на компресия на речевото съобщение. Това налага спазването на някои изисквания по отношение на синхронизацията на движението на устните (закъснение по-малко от 0,15 секунди), премахване на ехо ефекта, фоновия шум и реверберацията. Тези съображения придобиват особено значение, когато във видеоконферентната връзка участват устни преводачи. Желателно е съдиите и съдебните служители да са в състояние да регулират силата на звука в залата, за да се компенсират разликите във височината на говора.

Микрофони

Микрофоните следва да се монтират така, че всички участници да бъдат разбирани ясно, без деформации на звука, причинени от фонов шум. Микрофоните могат да бъдат вградени (в масата или на друго място), като е за предпочитане да бъдат защитени срещу подслушване, чувствителни към посоката и оборудвани с бутон за изключване на звука. В хода на разпита могат да възникнат ситуации, при които да е необходимо съдебните служители да изключат микрофоните (напр. консултация на някоя от страните с нейния адвокат).

Преносимо оборудване

Следва да може да се използва преносимо оборудване (екран + камера + високоговорител + микрофон + аксесоари) или в различни комбинации, или заедно с комплект фиксирано оборудване. Оборудването следва да

е лесно преносимо (и следователно не е необходимо непременно да бъде на колела), да се премества лесно на различни места и да позволява известна гъвкавост при използването. Следователно се предполага, че с качеството на преносимото оборудване са свързани повече ограничения, отколкото с фиксираното (например по отношение на броя на участниците, които могат да бъдат едновременно заснемани ясно).

Преносимото оборудване е подходящо за разпит на свидетели (напр. по искане на друга държава) в случай на повреда на фиксираното оборудване, като негов временен заместител, или на специални места като затворнически болници. Мобилното оборудване обаче може да е по-чупливо и с него да се работи по-трудно, тъй като може да се наложи, например, да се правят времеемки корекции на положението на камерата, за се нагласи към новото място (трудно е да се използват предварително зададените позиции).

Работа с видеоконферентното оборудване

Видеоконферентната система се управлява най-удобно със сензорен екран. Добре е работата да бъде възможно най-улеснена (т.е. проста) за потребителя и да включва само ограничен брой операции, например включване/изключване, установяване и прекратяване на връзката, влизане/излизане от системата.

Когато работи, аудиовизуалната система не следва да изисква намесата на оператор. Ако възникнат проблеми, операторът следва да е в състояние да се обади на системата за поддръжка на потребителите в мрежата (help desk). Съдията трябва да реши дали да прекрати видеоконферентно заседание, което е било прекъснато по този начин.

Записи и използване на документи

В повечето случаи видеоконферентните производства не изискват запис, различен от този, който обикновено се прави при такива производства. В случаите, когато искането за използване на видеоконферентна връзка съдържа и искане за записване на видеоконферентното производство, молещият орган е задължен, когато е необходимо, да уреди предоставянето на записващо оборудване на замоления орган, с цел показанията да бъдат записани от замоления орган в правилния формат. В зависимост от участващата държава членка към видеозаписите на производствата могат да се прилагат ограничения.

От страните се очаква да са предвидили какви документи ще бъдат необходими в хода на производството и да са направили предварително копия за участниците. Страните следва да положат усилия да се договорят за това. Обикновено е най-удобно да се подготви предварително пакет от копията на документите, който след това да бъде изпратен от молещия орган на замоления орган. Ако е технически възможно, документите може да се

представят, като се използва отделна камера за документи, съставляваща част от видеоконферентното оборудване.

В определени случаи камерата за документи не е достатъчна за обмен на документи. Клиентът и адвокатът, например, трудно могат да обсъдят насаме представените посредством камера документи. Ето защо може да е по-удобно да се използва изпратено по факс копие на документа.

За обмена на документи, освен видеоконферентни връзки би могло да се предвидят също общи хранилища или сървъри за документи. Тези средства се използват все повече при обмена на информация, но в рамките на съдебната система е необходимо да се подходи още по-внимателно, за да се гарантира, че всяко такова хранилище е сигурно, на разположение на страните и че до него имат достъп само упълномощените страни, свързани с делото. Би могло да се създадат такива хранилища с компютърен достъп както при молещия, така и при замоления орган.

Многоточкови връзки и мрежови мостове

В трансграничните видеоконферентни връзки следва да е възможно също системите на молещия и на замоления орган да бъдат свързани. Обикновено трансграничните видеоконферентни връзки са свързани с установяването на визуална или аудиовръзка между две помещения (от точка до точка) — залата на молещия орган и залата на замоления орган. В някои случаи може да се наложи да се установи връзка между повече от две помещения едновременно (многоточкова връзка). Такъв е случаят, когато в съдебното производство участва устен преводач, който се намира в трето помещение. Връзките могат да бъдат установени чрез мрежов мост на трета страна.

Връзките от точка до точка и многоточковите връзки също следва да отговарят на международните стандарти, приложими към видеоконферентните връзки. Тези стандарти са разработени от Международния съюз по далекосъобщения (ITU). Подробна информация е представена в приложение II към настоящия наръчник. Освен това трансграничната връзка на видеоконферентните системи следва да бъде защитена по такъв начин, че да не позволява незаконно прихващане на записите от трети страни. Ако се използва връзка от един IP адрес до друг, участващите съдилища трябва да договорят методите на криптиране.

4. ПРИЛОЖЕНИЕ I — ПОДРОБНА ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРАВНАТА РАМКА ЗА ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ВИДЕОКОНФЕРЕНТНИ ВРЪЗКИ В ТРАНСГРАНИЧНИ ПРОИЗВОДСТВА

4.1. Правната рамка по наказателноправни въпроси

По наказателноправни въпроси член 10 от Конвенцията за взаимопомощ по наказателноправни въпроси от 2000 г. представлява правната рамка за трансгранични производства. Приложими са следните правила:

- а) на разпита присъства съдебен орган на замолената държава членка, подпомаган при необходимост от преводач, като този съдебен орган отговаря както за установяването на самоличността на разпитваното лице, така и за спазването на основните принципи на правото на замолената държава членка. Ако съдебният орган на замолената държава членка е на мнение, че по време на разпита са били нарушени основните принципи на правото на замолената държава членка, той незабавно взема необходимите мерки за осигуряване на продължаването на разпита при спазване на въпросните принципи;
- б) когато това е необходимо, компетентните органи на молещата и на замолената държава членка договарят помежду си мерки за закрила на лицето, подлежащо на разпит;
- в) разпитът се провежда пряко от или под ръководството на съдебния орган на молещата държава членка съгласно нейните закони;
- г) по искане на молещата държава членка или на лицето, подлежащо на разпит, замолената държава членка осигурява присъствието на преводач, ако това е необходимо;
- д) лицето, подлежащо на разпит, може да се позове на правото си да не дава показания, когато това произтича от правото на молещата или на замолената държава членка.

В член 10 от Конвенцията за взаимопомощ от 2000 г. е установен принципът, че искане за разпит чрез видеоконференция може да бъде отправяно от държава членка по отношение на лице, което се намира в друга държава членка. Подобно искане може да се отправя, при положение че съдебните органи на молещата държава членка искат въпросното лице да бъде разпитано в качеството му на свидетел или вещо лице, в случай че пътуването му до съответната държава

за изслушването е нежелателно или невъзможно. „Нежелателно“ се отнася за случаите, при които свидетелят е прекалено млад, прекалено възрастен или здравословното му състояние е лошо; „невъзможно“ се отнася за случаите, при които явяването на свидетеля в молещата държава членка би го изложило на сериозна опасност.

Замолената държава членка трябва да даде съгласие за разпит чрез видеоконференция, при условие че това не противоречи на основните принципи на нейното право и ако тя разполага с техническите средства за целта. Във връзка с това позоваването на „основните принципи на правото“ предполага, че искане не може да бъде отхвърлено единствено на основание, че разпитът на свидетели и вещи лица чрез видеоконферентна връзка не е предвидено в правото на замолената държава членка, или, че едно или повече от условията за видеоконферентно изслушване не са изпълнени съгласно националното право. Когато липсват подходящите технически средства, молещата държава членка, със съгласието на замолената държава членка, предоставя оборудването, необходимо за провеждане на разпита¹.

Искания за разпит чрез видеоконференция съдържат информация във връзка с органа, отправил искането, предмета и основанията за искането, когато е възможно, самоличността и гражданството на засегнатото лице и при необходимост името и адреса на лицето, което следва да бъде призовано. Искането съдържа и основанията, посочващо защо е нежелателно или невъзможно свидетелят или вещното лице да се яви лично, наименованието на съдебния орган и имената на лицата, които ще проведат разпита. Тази информация е посочена в Конвенцията за взаимопомощ от 2000 г. Съдебният орган на замолената държава призовава засегнатото лице да се яви в съответствие с условията, предвидени в националното право.

В член 10, параграф 8 от Конвенцията за взаимопомощ от 2000 г. се предвижда, че ако по време на разпит чрез видеоконферентна връзка лице откаже да даде показания или даде фалшиви показания, държавата, в която се намира лицето, даващо показания, следва да е в състояние да приложи спрямо това лице същите мерки, както ако разпитът се беше провел в рамките на национално производство. Това е следствие от факта, че по смисъла на този параграф задължението да се свидетелства при разпит чрез видеоконферентна връзка произтича по силата на правото на замолената държава. Целта на параграфа е да се гарантира, че свидетелят, ако не спазва задължението да даде показания, ще понесе последиците от своето поведение, подобни на приложимите при национални производства, провеждани без видеоконферентна връзка.

В член 10, параграф 9 обхващат на разпитите чрез видеоконферентна връзка се разширява до обвиняемите лица. Всяка държава членка се ползва изцяло

¹ Обяснителен доклад към Конвенцията за взаимопомощ по наказателноправни въпроси между държавите членки на Европейския съюз (текст, одобрен от Съвета на 30 ноември 2000 г.) (2000/C 379/02).

от правото си на преценка дали да приеме изпълнението на искане за такива разпити. Всяка държава членка може да направи обща декларация, че няма да изпълнява такива искания¹. Всеки разпит се провежда само с предварителното съгласие на обвиняемия.

4.2. Правната рамка по граждански и търговски дела

Регламент (ЕО) № 1206/2001 относно сътрудничеството между съдилищата на държавите членки при събирането на доказателства по граждански или търговски дела е приложимата правна рамка за снемане на показания чрез видеоконферентни връзки по граждански и търговски дела. Съгласно този регламент видеоконферентните връзки могат да се използват при трансгранично снемане на показания в две възможни ситуации. Това включва снемането на показания от замоления съд съгласно членове 10—12 и прякото снемане на показания в съответствие с член 17.

Съгласно членове 10—12 страните и техните представители имат право да присъстват при снемането на показания от замоления съд, ако такава възможност е предвидена от правото на държавата членка на молещия съд. Замоленият съд определя условията, при които страните и техните представители могат да участват в съответствие с член 10. Замоленият съд ги уведомява относно времето и мястото на производството. Съгласно член 11 замоленият съд може да поиска страните и техните представители да присъстват или да участват при снемането на показания, ако такава възможност е предвидена от правото на държавата членка. Представители на молещия съд могат също да пожелаят да присъстват при снемането на показания от замоления съд, ако такава възможност е предвидена от правото на държавата членка на молещия съд. Ако е отправено искане за участие на представителите на молещия съд при снемането на показания, замоленият съд определя условията за участие в съответствие с член 10.

За да се улесни присъствието или участието на страните или на молещия съд, молещият съд може да поиска замоленият съд да използва комуникационни технологии (като видеоконферентни връзки) при снемането на показания. Замоленият съд трябва да изпълни това искане освен ако то е несъвместимо с неговото право или ако поражда значителни практически трудности. В случай на несъвместимост с националното право, замоленият съд трябва да уведоми молещия съд. Ако не съществува достъп до технически средства, тези средства могат да бъдат осигурени на съдилищата по силата на споразумение между тях.

Освен ако не е отправено искане за специална процедура от молещия съд, замоленият съд изпълнява искането в съответствие с правото на своята държава членка. Той председателства разпита, който обикновено се

¹ Германия, Дания, Нидерландия, Полша, Обединеното кралство и Унгария поддържат резерви по отношение на Конвенцията за взаимопомощ от 2000 г. във връзка с разпитите на обвиняеми лица.

провежда на официалния език на замоления съд. Замоленият съд отговаря също за организацията на изслушването и призоваването на свидетелите. Ако е необходимо, се предприемат принудителни мерки в съответствие с правото на замоления съд. Свидетелят може да се възползва от правото си да откаже да дава показания в съответствие с правото на държавата членка на моления или на замоления съд.

Съгласно член 17 моленият съд може да поиска да снесе пряко показанията в друга държава членка и подава искане до централния орган или компетентния орган в другата държава членка. Прякото снемане на показания трябва да бъде на доброволна основа, без използването на принудителни мерки. Моленият съд трябва да уведоми разпитваните лица, че прякото снемане на показания е доброволно. След получаване на искането централният орган или компетентният орган на замолената държава членка уведомява моления съд дали искането се приема, както и относно съответните условия съгласно правото на неговата държава членка (напр. може да се определи съд на замолената държава членка, който да участва при снемането на показания). Моленият съд изпълнява искането в съответствие с правото на своята държава членка, въпреки че трябва да се спазват условията, определени съгласно правото на замолената държава членка. Както и в член 10, в член 17 се насърчава използването на видеоконферентни връзки. Искането може да бъде отхвърлено от централния орган или компетентния орган, ако искането не попада в обхвата на Регламент (ЕО) № 1206/2001, ако се съдържа цялата необходима информация или ако прякото снемане на показания противоречи на основни принципи от правото на неговата държава членка.

5. ПРИЛОЖЕНИЕ II — ТЕХНИЧЕСКИ СТАНДАРТИ

Видео- и аудиокомуникационното conferентно оборудване следва да отговаря на минималните стандарти за отрасъла с цел улесняване на оперативната съвместимост на местно и световно равнище. Следните стандарти са общи за отрасъла (определени предимно от Международния съюз по далекосъобщения — ITU).

Видео

Стандарти H.320 и H.310 за видео по ISDN. Тези стандарти включват насоки за видеокомпресия и предаване и за аудиосигнали и управляващи сигнали. Когато видеосистема на един производител конферира със система от друга марка, двете видеосистеми автоматично се привеждат към общия знаменател H.320. H.310 е стандартът за по-бързи ISDN връзки.

Стандарт H.323 за видео по интернет. Стандартът H.323 представлява основата за аудиообмен, видеообмен и обмен на данни по мрежи, базирани на интернет протокол. Спазването на стандарта H.323 осигурява оперативната съвместимост на мултимедийни продукти и приложения с различен произход, което позволява на потребителите да общуват спокойно помежду си.

Обмен на данни при conferентни връзки

Стандарт T.120 за обмен на данни при conferентни връзки. T.120 е протокол за обмен на данни за многоточково предаване на данни в мултимедийна conferентна среда. Той дава възможност за обща работа на „бяла дъска“, за прехвърляне на файлове, графични презентации и споделяне на приложения.

Картина и звук

H.263 и H.264. Стандарт за качество на картината от 30 кадъра в секунда формат CIF при 336 и 384 kbps (килобита в секунда). Стандартът от 30 кадъра в секунда гарантира качество на картината почти като това при телевизионно предаване. На това изискване отговарят например стандартите H.263 и H.264 на ITU.

H.239 — картина в картина (PIP). „Картина в картина“ или DuoVideo H.239 позволява на кодека да показва на монитора най-малко две изображения.

Стандарти за кодиране на звук: G.711 (импулсно-кодова модулация (PCM) на честотите на речевия диапазон), G.722 (7 kHz кодиране на звук в рамките на 64 kbit/s); G.722.1 (кодиране с ниска сложност при 24 и 32 kbit/s за автоматична работа (hands free) при системи с малка загуба на кадри).

Микрофони за премахване на ехо ефект, с честотни характеристики от 100 до 7 000 Hz, изключване на звука, прекъсвач за включване/изключване и пълна двупосочна връзка.

H.281 — *протокол за управление на камерата в отдалечено място при видеоконференции, който използва H.224*. H.281 е стандартът за протокол за управление на камера на място и на отдалечено място за ISDN (H.320) видеоконферентни връзки, за камера(и) с възможност за панорамен режим, накланяне и промяна на мащаба на изображението както ръчно, така и с помощта на предварително зададени параметри.

Канали, скорост на предаване и мрежови мостове

Стайните системи за видеоконферентни връзки с минимум 6 канала, използващи ISDN, или видеосистемите, които се изпълняват като единствено приложение на персонален компютър, или по-големите системи от стаен тип следва да имат капацитет за използване на 3 ISDN линии. Този капацитет е необходим, за да се постигнат 384 kbps при 30 кадъра в секунда. Като цяло колкото е по-голяма лентата на пропускане на свързващите се вериги и производителността (възможността за обработка на данни) на кодека, толкова по-добро е качеството на картината, особено при широки екрани.

Стандарти за кодеци: H.261, H.263 и H.264. Основната функция на кодека е да компресира и декомпресира видеоизображения и звук. От една изходна система могат да се осигурят множество идентични изходи с помощта на устройство, известно като „радиотранслационен усилвател“.

Стандарти BONDING (Bandwidth On Demand Inter-Networking Group) (само ISDN и H.320) за инверсни мултиплексори. Инверсните мултиплексори обединяват отделни 56K или 64K канали, за да създадат по-голяма лента на пропускане, което е равнозначно на по-добро качество на картината.

Стандарт H.243 — *H.320/H.323 за технология за изграждане на мрежови мостове*
Техническите средства за изграждане на мостови връзки между множество точки са предмет на внимание на стандарта H.243. Многоточковите мрежови мостове свързват всички участници, като позволяват на видеоконферентната система да се свърже с повече от два обекта.

H.460 е стандартът за прехвърляне на видеоконферентни сигнали H.323 през защитна стена и за преобразуване на мрежови адреси (NAT). H.460.18 и H.460.19 са стандарти, които позволяват обмен на сигнали и мултимедийни файлове извън ограниченията, наложени от NAT и защитните стени.

6. ПРИЛОЖЕНИЕ III — ОСНОВНИ ЕТАПИ ПРИ ИЗПОЛЗВАНЕ НА ВИДЕОКОНФЕРЕНТНИТЕ ВРЪЗКИ В ТРАНСГРАНИЧНИ ПРОИЗВОДСТВА

Етап	Видеоконферентни връзки — граждански и търговски дела	Видеоконферентни връзки — наказателни дела
1. Искане за снемане на показания		
1.1. Участници	<p>Съдът изпраща искането Исканията се изпращат направо от съда, в който е започнало производството („молещия съд“), до съда в друга държава членка, който ще снема показанията („замоления съд“). Искане за пряко снемане на показанията (съгласно член 17) се отправя от молещия съд до централния орган или компетентния орган в замолената държава.</p>	<p>Искането се изпраща от съд, прокурор или друг компетентен съдебен орган Исканията се изпращат направо от съда („молещия съд“) или друг компетентен съдебен орган (напр. прокурор или център за правна взаимопомощ) до компетентния орган на замолената държава.</p>

1.2. Формуляр за искането	<p>Стандартни формуляри в Регламент (ЕО) № 1206/2001 Искането трябва да се направи въз основа на стандартните формуляри, приложени към Регламент (ЕО) № 1206/2001. Искането трябва да съдържа данни, като името и адреса на страните в производството, характера и предмета на делото, описание на снемането на показания, което ще се извърши и др. Формулярите, които трябва да се използват, са следните:</p> <p>Формуляр А: искане за снемане на показания (съгласно членове 10—12);</p> <p>Формуляр И: искане за пряко снемане на показания (съгласно член 17).</p>	<p>Стандартен формуляр (незадължителен): Искане за правна взаимопомощ по наказателни дела Освен информация във връзка с органа, отправил искането, исканията за разпит чрез видеоконферентна връзка съдържат данни относно предмета и основанията за искането, когато е възможно, самоличността и гражданството на засегнатото лице и при необходимост наименованието на съдебния орган и имената на лицата, които ще провеждат разпита.</p> <p>В допълнение искането съдържа и основанията, посочващо защо е нежелателно или невъзможно свидетелят или вещото лице да се яви лично, наименованието на съдебния орган и имената на лицата, които ще проведат разпита.</p>
1.3. Изпращане на искането	<p>Формулярите могат да се намерят на уебсайта на Европейския съдебен атлас (Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела). http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_documents_en.htm</p> <p>Исканията могат да се изпращат по пощата, по куриер, по факс (за всички държави членки) или по електронна поща (само за 13 държави членки).</p>	<p>Исканията могат да се изпращат по пощата, по куриер, по факс (за всички държави членки) или по електронна поща (само за някои държави членки).</p>

6. ПРИЛОЖЕНИЕ III — ОСНОВНИ ЕТАПИ ПРИ ИЗПОЛЗВАНЕ НА ВИДЕОКОНФЕРЕНТНИТЕ ВРЪЗКИ
В ТРАНСГРАНИЧНИ ПРОИЗВОДСТВА

Етап	Видеоконферентни връзки — граждански и търговски дела	Видеоконферентни връзки — наказателни дела
1. Искане за снемане на показания		
1.1. Участници	<p>Съдът изпраща искането Исканията се изпращат направо от съда, в който е започнало производството („молещия съд“), до съда в друга държава членка, който ще сменя показанията („замоления съд“). Искане за пряко снемане на показанията (съгласно член 17) се отправя от молещия съд до централния орган или компетентния орган в замолената държава.</p>	<p>Искането се изпраща от съд, прокурор или друг компетентен съдебен орган Исканията се изпращат направо от съда („молещия съд“) или друг компетентен съдебен орган (напр. прокурор или център за правна взаимопомощ) до компетентния орган на замолената държава.</p>

1.2. Формуляр за искането	<p>Стандартни формуляри в Регламент (ЕО) № 1206/2001 Искането трябва да се направи въз основа на стандартните формуляри, приложени към Регламент (ЕО) № 1206/2001. Искането трябва да съдържа данни, като името и адреса на страните в производството, характера и предмета на делото, описание на снемането на показания, което ще се извърши и др. Формулярите, които трябва да се използват, са следните:</p> <p>Формуляр А: искане за снемане на показания (съгласно членове 10—12);</p> <p>Формуляр И: искане за пряко снемане на показания (съгласно член 17).</p>	<p>Стандартен формуляр (незадължителен): Искане за правна взаимопомощ по наказателни дела Освен информация във връзка с органа, отправил искането, исканията за разпит чрез видеоконферентна връзка съдържат данни относно предмета и основанията за искането, когато е възможно, самоличността и гражданството на засегнатото лице и при необходимост наименованието на съдебния орган и имената на лицата, които ще провеждат разпита.</p> <p>В допълнение искането съдържа и основанията, посочващо защо е нежелателно или невъзможно свидетелят или вещото лице да се яви лично, наименованието на съдебния орган и имената на лицата, които ще проведат разпита.</p>
1.3. Изпращане на искането	<p>Формулярите могат да се намерят на уебсайта на Европейския съдебен атлас (Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела). http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_documents_en.htm</p> <p>Исканията могат да се изпращат по пощата, по куриер, по факс (за всички държави членки) или по електронна поща (само за 13 държави членки).</p>	<p>Исканията могат да се изпращат по пощата, по куриер, по факс (за всички държави членки) или по електронна поща (само за някои държави членки).</p>

<p>1.4. Отговор на искане</p>	<p>1. (Непряко) снемане на показания от замоления съд:</p> <p>Потвърждение за получаване: при искания, отправени съгласно членове 10—12 (т.е. искания за непряко снемане на показания), в рамките на седем дни от получаването на искането замоления съд изпраща потвърждение за получаването до молещия съд, като използва формуляр Б от приложението.</p> <p>Формуляр: отговорът се изготвя въз основа на формуляр Е, приложен към Регламент (ЕО) № 1206/2001. Той включва информация за датата, часа, мястото, на което ще се снемат показанията, и условията за участие.</p> <p>Срок: в срок от 30 дни замоления съд трябва да уведоми молещия съд, ако не може да приеме искането или ако изисква допълнителна информация. Уведомлението се изготвя въз основа на формуляр В, приложен към Регламент (ЕО) № 1206/2001.</p> <p>Ако се приеме искането, то трябва да бъде изпълнено в срок от 90 дни след получаването му. При забавяне следва да се използва формуляр Ж, за да се нотифицира молещия съд. Когато искането се отхвърля (формуляр З), замоления съд трябва да уведоми молещия съд в срок от 60 дни след получаването на искането.</p>	<p>Съдът, който носи отговорност за разглеждане на искането, изпраща потвърждение за получаването му във възможно най-кратък срок. Замоления съд обаче, не е задължен да потвърди получаването на искането съгласно Конвенцията за взаимопомощ от 2000 г.</p> <p>Потвърждението за получаване ще бъде изпратено до органа на молещата държава членка и ще съдържа наименованието, адреса, телефона и факса на съда, и, ако е възможно, данните на съдията, който е натоварен с разглеждането на искането.</p> <p>Замолената държава членка изпълнява искането на помощ във възможно най-кратък срок, като отчита в най-висока степен процедурните срокове и другите срокове, посочени от молещата държава членка. Молещата държава членка пояснява основанията за указаните срокове.</p>
--------------------------------------	---	---

<p>1.5. Достъп до видеоконферентно оборудване</p>	<p>Отказ за използване на видеоконферентни връзки: замоления съд приема това искане освен ако това е несъвместимо с правото на държавата членка на замоления съд или ако би породило значителни практически трудности.</p> <p>Искане за пряко снемане на показания съгласно член 17: В срок от 30 дни след получаване на искането централният орган или компетентният орган уведомява молещия съд, въз основа на формуляр Й, дали искането се приема и му съобщава условията, при които може да се извърши снемането на показания. Ако искането се приеме, централният орган или компетентният орган може да определи съд на тяхната държава членка, който да участва в снемането на показания, за да се осигури правилното прилагане на този член и спазването на определените условия.</p> <p>Ако молещият или замоления съд няма достъп до посочените по-горе технически средства, тези средства могат да бъдат осигурени на съдилищата по силата на споразумение между тях.</p>	<p>Отказ за използване на видеоконферентни връзки: замолената държава членка дава съгласието си за разпит чрез видеоконферентна връзка, при условие че използването на видеоконферентни връзки не противоречи на основните принципи на нейното право и ако тя разполага с техническите средства за целта.</p> <p>Ако замолената държава членка няма достъп до технически средства за провеждане на видеоконферентна връзка, тези средства могат да й бъдат осигурени от молещата държава членка по силата на споразумение между тях.</p>
--	---	---

<p>1.6. Практическа организация преди видеоконферентната връзка</p>	<p>1. (Непряко) снемане на показания от замоления съд: Замоленият съд: уведомяване на молещия съд и/или страните относно датата, часа, мястото, на което ще се снемат показанията, и условията за участие.</p> <ul style="list-style-type: none"> — призоваване на свидетеля <p>Молещият и замоленият съд:</p> <ul style="list-style-type: none"> — резервиране на съдебна зала — включване на видеоконферентното оборудване (включително изпробване на връзките) — ангажиране на преводачи и технически персонал <p>2. Пряко снемане на показания: Молещият съд:</p> <ul style="list-style-type: none"> — уведомяване на свидетеля за датата, часа, мястото, на което ще се снемат показанията <p>Молещият съд или органът, който разполага с видеоконферентното оборудване (със съдействието на централния орган или компетентния орган):</p> <ul style="list-style-type: none"> — резервиране на съдебна зала или на видеоконферентна зала — включване на видеоконферентното оборудване (включително изпробване на връзките) — ангажиране на преводачи и технически персонал 	<p>Съдът или друг съдебен орган на замолената държава членка връчва на съответното лице призовка съгласно приложимото си право.</p> <p>Молещият и замоленият съд или органът, който разполага с видеоконферентното оборудване:</p> <ul style="list-style-type: none"> — резервиране на съдебна зала или на видеоконферентна зала — включване на видеоконферентното оборудване (включително изпробване на връзките) — ангажиране на преводачи и технически персонал
--	---	---

1.7. Езици и устен превод

1. (Непряко) снемане на показания от замоления съд:

Език

Използва се езикът на замоления съд.

Използване на устен преводач

По искане на молещия съд или на лицето, подлежащо на разпит, замоленият съд осигурява присъствието на преводач, ако това е необходимо.

2. Пряко снемане на показания:

Език

При условията, определени от централния орган или компетентния орган, се използва езикът на молещия съд.

Използване на устен преводач

Молещият съд осигурява присъствието на преводач за лицето, подлежащо на разпит, ако това е необходимо.

Езици

В искането молещият съд посочва кой език ще се ползва и уведомява замоления съд.

Молещият и замоленият съд могат, ако е целесъобразно, да вземат решение производството да се проведе изцяло или частично на чужд език.

Използване на устен преводач

По искане на молещата държава членка или на лицето, подлежащо на разпит, замолената държава членка осигурява присъствието на преводач, ако това е необходимо.

<p>2.1. Провеждане на разпит чрез видеоконферентна връзка</p>	<p>Прилага се правото на замолената държава Видеоконферентните връзки се организират в съответствие с правото на замолената държава. Въпреки това молещият съд може да поиска искането да бъде изпълнено в съответствие със специална процедура, предвидена в правото на неговата държава членка. Замоленият съд спазва това искане, освен ако тази процедура е несъвместима с правото на неговата държава членка или ако поражда значителни практически трудности.</p> <p>При пряко снемане на показания съгласно член 17 от молещия съд, молещият съд изпълнява искането в съответствие с националното си право.</p> <p>Отказ от свидетелстване Лицето, подлежащо на разпит, има право да откаже да свидетелства, ако това е позволено от законодателството на замолената държава или от законодателството на молещата държава.</p> <p>Искания за пряко снемане на показания съгласно член 17 могат да се изпълнят само на доброволна основа, без принудителни мерки.</p>	<p>Прилага се правото на молещата държава Видеоконферентните връзки се организират в съответствие с правото на молещата държава. Замолената държава спазва формалностите и процедурите, изрично посочени от молещата държава, при условие че подобни формалности и процедури не противоречат на основни принципи на правото на замолената държава.</p> <p>Отказ от свидетелстване Лицето, подлежащо на разпит, има право да откаже да свидетелства, ако това е позволено от законодателството на замолената държава или от законодателството на молещата държава.</p> <p>Присъствие на съдебен орган от замолената държава На разпита присъства съдебен орган на замолената държава членка, подпомаган при необходимост от преводач, като този съдебен орган отговаря както за установяването на самоличността на разпитваното лице, така и за спазването на основните принципи на правото на замолената държава членка.</p>
--	---	---

<p>2.2. Кой отговаря за разпита чрез видеоконферентна връзка</p>	<p>1. (Непряко) снемане на показания от замоления съд: Замоленият съд (съдът на замолената държава съгласно членове 10—12 от Регламент (ЕО) № 1206/2001)</p> <p>2. Пряко снемане на показания: Молещият съд (съдът на молещата държава съгласно член 17 от Регламент (ЕО) № 1206/2001)</p>	<p>Съдът или прокурорът от молещата държава</p>
<p>2.3. Разходи, свързани с видеоконферентните връзки</p>	<p>Молещият съд осигурява възстановяването на хонорарите, изплатени на вещите лица и преводачите, както и разходите, свързани с организирането на видеоконферентната връзка.</p> <p>Изпълнението на искане за непряко снемане на показания не следва да дава възможност за никакъв иск за възстановяване на такси или разходи. Въпреки това обаче, при искане на замоления съд, молещият съд следва да осигури възстановяването на разходите, произтекли от използването на видеоконферентно оборудване.</p>	<p>Молещият съд осигурява възстановяването на хонорарите, изплатени на вещите лица и преводачите, както и разходите, свързани с организирането на видеоконферентната връзка. Замоленият съд може да се откаже от възстановяването на всички или на някои от тези разходи.</p>

3. Мерки след видеоконферентното заседание

1. При искания за **непряко снемане на показания** (т.е. искания съгласно членове 10—12 от Регламент (ЕО) № 1206/2001), замоленият съд незабавно изпраща на молещия съд документите, които представляват изпълнение на искането, и когато е подходящо, връща получените от молещия съд документи. Документите трябва да бъдат придружени от потвърждение за изпълнение на искането чрез използване на формуляр 3 от приложението към Регламент (ЕО) № 1206/2001.

2. **Пряко снемане на показания:** Освен ако не е посочено друго в условията, определени от централния орган, след видеоконферентното заседание не е необходимо да бъдат предприемани никакви мерки.

След приключване на разпита съдебният орган на замолената държава членка изготвя протокол, в който се посочват датата и мястото на разпита, самоличността на разпитаното лице, самоличността и функциите на всички останали участници в изслушването в замолената държава членка, положените клетви и техническите условия, при които е проведен разпитът. Документът се изпраща от компетентния орган на замолената държава членка до компетентния орган на молещата държава членка.

Генерален секретариат на Съвета

**Наръчник за видеоконферентни връзки
при трансграничните производства**

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз

2013 г. — 38 стр. — 14,8 × 21,0 см

ISBN 978-92-824-3774-2

doi:10.2860/70632

КАК ДА СЕ СДОБИЕМ С ПУБЛИКАЦИИТЕ НА ЕС?

Безплатни публикации:

- един екземпляр:
чрез EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- повече от един екземпляр или постери/карти:
от представителствата на Европейския съюз
(http://ec.europa.eu/represent_bg.htm),
от делегациите в страни извън Европейския съюз (http://eeas.europa.eu/delegations/index_bg.htm), като се свържете с услугата Europe Direct
(http://europa.eu/eurodirect/index_bg.htm) или като се обадите
на 00 800 6 7 8 9 10 11 (безплатен номер в ЕС) (*).

(* информацията, както и повечето обаждания са безплатни (възможно е обажданията от мрежата на някои оператори, от обществени телефони или от хотели да бъдат таксувани).

Платени публикации:

- чрез EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Платени абонаменти:

- чрез някой от търговските представители на Службата за публикации на Европейския съюз
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_bg.htm).